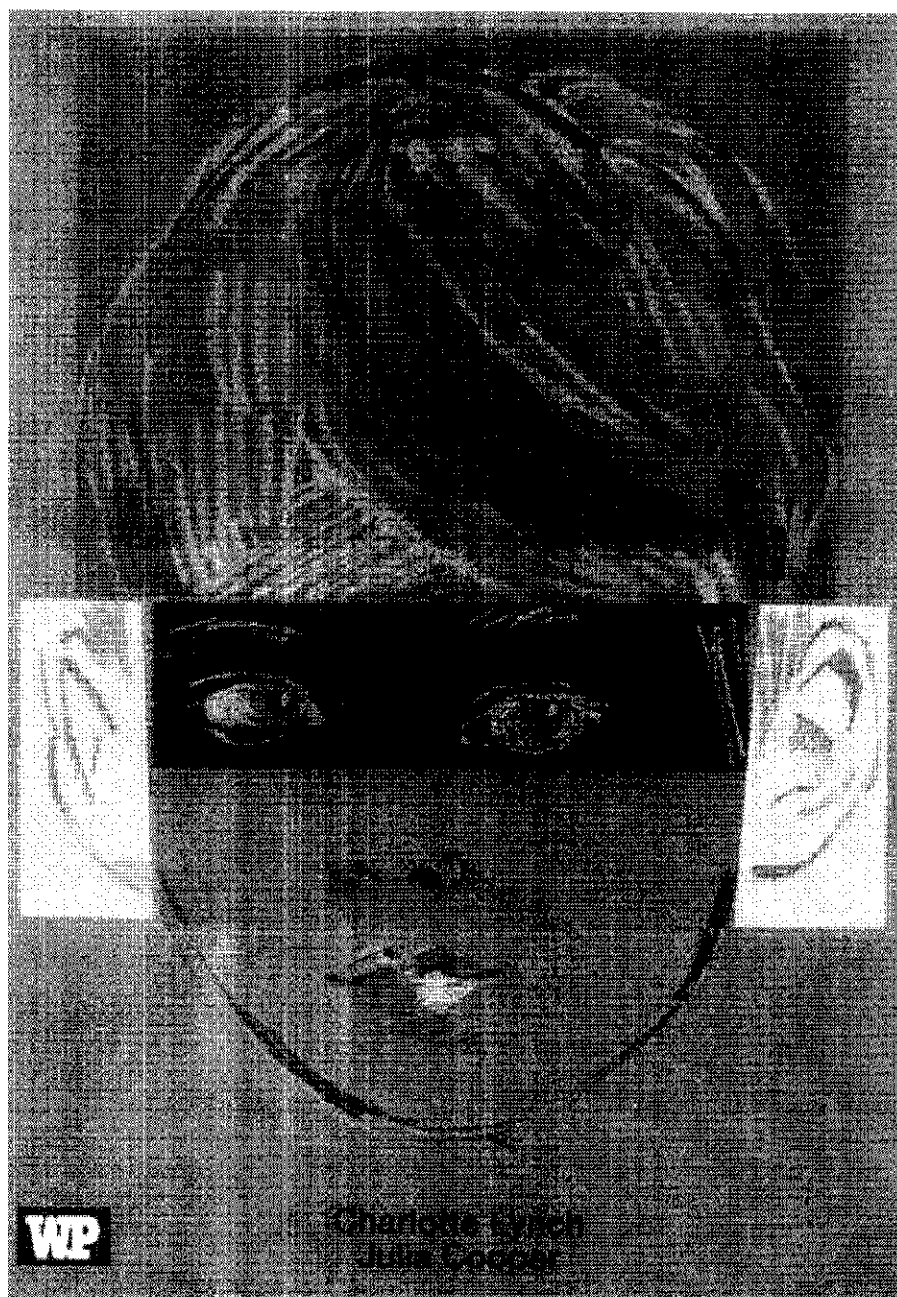

Các Kỹ Năng Giao Tiếp Sớm

Người dịch: TRẦN TÚ UYÊN
Trung Tâm Nghiên Cứu Giáo Dục Trẻ Khuyết Tật Tp. HCM
*
2004
(LƯU HÀNH NỘI BỘ)

Các kỹ năng tiền lời nói

- 2 GIAO TIẾP BẰNG MẮT
- 3 SỰ CHÚ Ý
- 7 KIỂM SOÁT HỜI THỞ
- 9 BẮT CHUỐC
- 12 SỰ LUÂN PHIÊN
- 17 VUI CHƠI
- 22 BẢNG LIỆT KÊ NHỮNG MỤC CẦN KIỂM TRA

NHỮNG ĐIỂM TỔNG QUÁT

Rất nhiều trẻ nhỏ có các khó khăn về giao tiếp có thể có giao tiếp bằng mắt kém hay chỉ lướt qua. Giao tiếp bằng mắt tốt là điều quan trọng cho sự tương tác xã hội bình thường.

Giao tiếp bằng mắt kéo dài giúp trẻ đạt nhiều thông tin hơn về ngôn ngữ thông qua sự biểu hiện nét mặt và các cử chỉ điệu bộ hay các dấu hiệu.

Khi tiến hành giao tiếp bằng mắt, hãy đặt đồ chơi gần khuôn mặt của bạn để khuyến khích trẻ nhìn vào bạn. Nếu trẻ nhìn sang chỗ khác, hãy ngừng hoạt động và gọi trẻ trước khi bắt đầu trở lại.

Hãy cố gắng khuyến khích trẻ muốn nhìn vào bạn, nhưng không bao giờ bắt buộc trẻ.

NHỮNG ĐIỂM TỔNG QUÁT

Nhiều trẻ nhỏ có khả năng ghi nhớ thấp, và các trẻ có các khó khăn về giao tiếp có thể có các vấn đề cá biệt về sự tập trung.

Khả năng ghi nhớ tốt là rất cần thiết trước khi trẻ có thể bắt đầu hiểu ngôn ngữ.

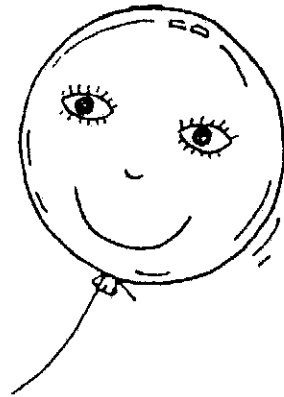
Khi tiến hành sự chú ý mục tiêu hướng vào thời gian vì trẻ chỉ có khả năng tập trung vào một hoạt động.

Các ý tưởng sau đây trình bày cách sử dụng một đồ chơi bằng nhiều cách khác nhau nhằm kéo dài sự thích thú của trẻ.

CÁC TRÒ CHƠI THU HÚT SỰ CHÚ Ý

- **Những cái bong bóng**

Hãy thổi bong bóng lên và thả bong bóng ra. Hãy cảm nhận luồng không khí thoát ra từ chúng. Hãy ném và bắt chúng. Hãy vẽ khuôn mặt lên chúng. Hãy làm chúng nổ!

- **Những cái lồng tháp**

Hãy sử dụng chúng để đếm và bắt cặp.
Hãy xây các tháp bằng nhiều cách khác nhau.
Hãy lăn chúng với nhau.
Hãy dấu các thứ vào bên trong và chơi trò trí nhớ.
Hãy phân loại màu sắc các viên kẹo và bỏ vào bên trong các lồng tháp.
Hãy chơi các lồng tháp khi tắm, hãy đổ nước vào hay làm chúng nổi lên.
Hãy sử dụng chúng để làm các tòa lâu đài cát.

- **Những cái nút áo hay hạt đậu có màu sắc**

Hãy làm những chuỗi hạt hay 'những con rắn'.
Hãy phân loại chúng theo màu sắc, hình dạng hay kích cỡ.
Hãy đặt chúng vào trong hũ và lắc.
Hãy làm các kiểu loại như là đỏ – xanh dương – đỏ-xanh dương, v.v..

Các kỹ năng tiền lời nói
SỰ CHÚ Ý

- **Những cái hộp chơi tự do**

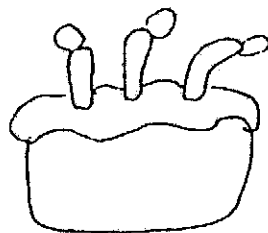
Hãy cho một đồ vật hấp dẫn vào trong hộp và mở nắp hộp chậm chậm. Hãy cho trẻ đặt bàn tay của trẻ vào trong hộp và cảm nhận nó. Sau đó lấy đồ vật ra và chơi với nó. Các đồ vật hấp dẫn có thể là:

- một găng tay con rối
- một quả táo
- bột nhào
- một đồ chơi chút chút

- **Bột nhào**

Hãy lăn nó ra và cắt nó thành các hình dạng bằng các khuôn cắt bột nhào.

Làm thành những trái banh, xúc xích hay các mẫu khác như là con mèo, con rắn, bánh sinh nhật có cắm đèn cây.

Các kỹ năng tiền lời nói
SỰ CHÚ Ý

- **Những bộ ghép hình**

Hãy lấy tất cả các mảnh hình ra và đặt chúng vào trở lại. Khi bạn đang làm điều này, hãy nói chuyện về từng mảnh hình và học các từ hay các dấu hiệu đó.

Hãy dấu một mảnh và hãy hỏi trẻ cái nào biến mất.

Hãy dấu một mảnh trong một bàn tay và hãy để trẻ đoán nó ở trong tay nào.

Hãy bắt cặp các mảnh hình với các đồ vật thật.

Hãy đặt các mảnh vào trong các hũ rỗng và lắc nó.

Hãy vẽ vòng tròn quanh nó.

- **Những viên gạch đồ chơi**

Hãy xây các tháp hay các bức tường và làm nó đổ xuống.

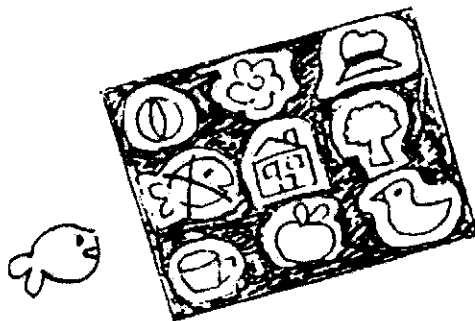
Hãy xếp các viên gạch thành hàng và đẩy nó dọc theo bàn giống như xe lửa.

Hãy chơi trò peep-po với chúng

Hãy gõ chúng với nhau.

- **Những ý tưởng khác**

Hãy sử dụng các cuốn sách có thêm mẫu giấy mở ra - lại được và hát các vần thơ, điệu nhạc để gia tăng độ dài tập trung của trẻ.

CÁC TRÒ CHƠI THỞ

Thổi bong bóng bằng nước xà phòng.

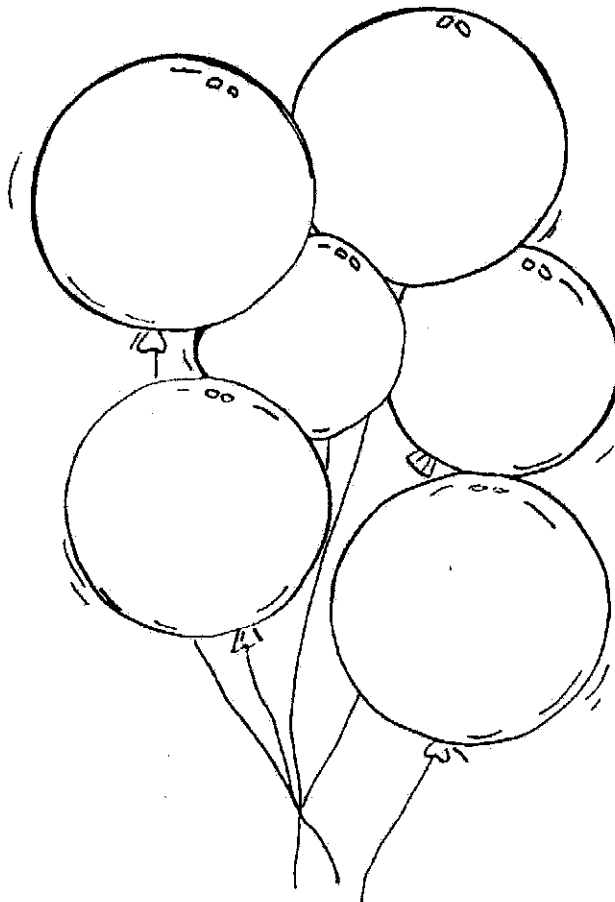
Thổi bột xà phòng ra khỏi đôi bàn tay.

Thổi lông vũ.

Thổi vật (giấy) treo lơ lửng

Thổi các con tàu hay các con vịt bằng nhựa ở trên nước.

Thổi con cá được làm bằng giấy lụa.

CÁC TRÒ CHƠI THỞ KHÓ HƠN

Thổi các quả bóng bàn.

Thổi bong bóng trong nước bằng các ống hút mỏng và
dây, bắt đầu bằng ống hút dây để trẻ dễ dàng thổi hơn.

Thổi chong chóng.

Thổi tắt đèn cây.

Thổi còi.

Thổi bong bóng bằng một cái vòng.

Thổi kèn.

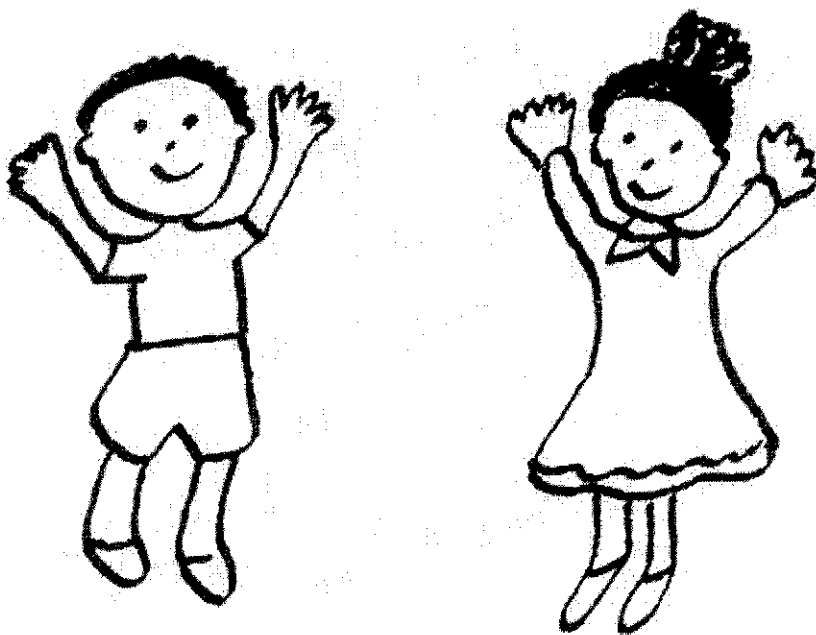
NHỮNG ĐIỂM TỔNG QUÁT

Bắt chước là một kỹ năng quan trọng để học hỏi vì nó liên quan đến sự hợp tác và sự tương tác giữa hai người, mà điều này rất cần thiết cho sự giao tiếp.

Các trò chơi khuyến khích bắt chước đặc biệt hữu ích cho trẻ chưa biết nói.

Một số trẻ có thể miễn cưỡng hay không thể bắt chước, và rất cần nhiều sự giúp đỡ.

Các ý tưởng sau đây sẽ giúp cải thiện các kỹ năng quan sát và bắt chước, các kỹ năng này rất quan trọng cho việc học nói hay dấu hiệu.

Các kỹ năng tiền lời nói
BẮT CHƯỚC

BẮT CHƯỚC CÁC KHUÔN MẶT VÀ ÂM THANH

Hãy làm những khuôn mặt vui vẻ trước gương và hãy phát ra những âm vui nhộn. Các nguyên âm và tiếng bập bẹ là sự khởi đầu dễ dàng nhất như là
aaaa.../ uuu...
ma-ma-ma/ ba-ba-ba

Hãy cố gắng làm một âm thanh vào một thời điểm, nhưng hãy làm nó càng tự nhiên càng tốt.

Việc bắt chước các âm không nên quá trịnh trọng ở giai đoạn này. Hãy phản hồi bất kỳ âm nào do trẻ phát ra và hãy bắt chước chúng.

Hãy chơi các trò chơi khuyến khích sự bắt chước nhưng không bắt buộc trẻ bắt chước các âm.

BẮT CHƯỚC SỚM

Bạn sẽ cần:

- hai cái ca bằng nhựa
- hai cái nón
- hai cặp mắt kiếng

Trước tiên hãy bắt chước cách trẻ chơi. Nếu trẻ đội nón, bạn hãy bắt chước tương tự.

Sau đó, hãy xem liệu trẻ có bắt chước các hành động của bạn hay không.

- **Những viên gạch đồ chơi**

Hãy khởi động bằng cách bắt chước những điều trẻ làm. Ví dụ: nếu trẻ đập hai viên gạch vào nhau, bạn làm tương tự. Sau đó, hãy cố gắng mở rộng trò chơi và xem liệu trẻ có bắt chước hay không – bạn có thể nâng các viên gạch trong không khí và đập chúng vào nhau.

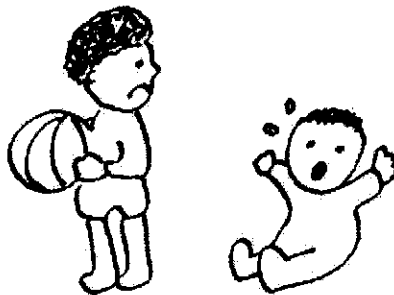
NHỮNG ĐIỂM TỔNG QUÁT

Rất nhiều trẻ nhỏ thấy thật khó khăn để học chờ đợi, chia sẻ và luân phiên. Một trẻ có giao tiếp khó khăn có thể thấy rằng thật là khó chấp nhận các quy luật của sự luân phiên và chia sẻ.

Bạn nên khuyến khích các kỹ năng này từ lúc ban đầu để giúp phát triển việc hiểu các quy luật luân phiên trò chuyện cũng như thúc đẩy các chuẩn mực tốt về hành vi.

CÁC QUY LUẬT CỦA SỰ LUÂN PHIÊN

1. Để bắt đầu, hãy tiến hành sự luân phiên khi bạn ở một mình với trẻ. Thật là khó khăn hơn khi học chia sẻ với hai hay ba anh em trai hay chị em gái.
2. Để bảo đảm trẻ thực hiện luân phiên, hãy kiểm soát tình huống bằng cách vẫn cầm dụng cụ đang được sử dụng.
3. Hãy mô phỏng hoạt động trước tiên để trẻ hiểu về những điều được yêu cầu.
4. Hãy sử dụng ngôn ngữ nói hay dấu hiệu thích hợp cho việc luân phiên, ví dụ phiên của mẹ/ cô, phiên của con.
5. Nếu trẻ miễn cưỡng luân phiên, hãy để trẻ có hai phiên trong khi bạn chỉ có một phiên.
6. Nếu trẻ vẫn chưa sẵn sàng luân phiên, hãy lấy đồ chơi lại và hãy chơi trở lại sau đó khi trẻ sẵn sàng hợp tác hơn.

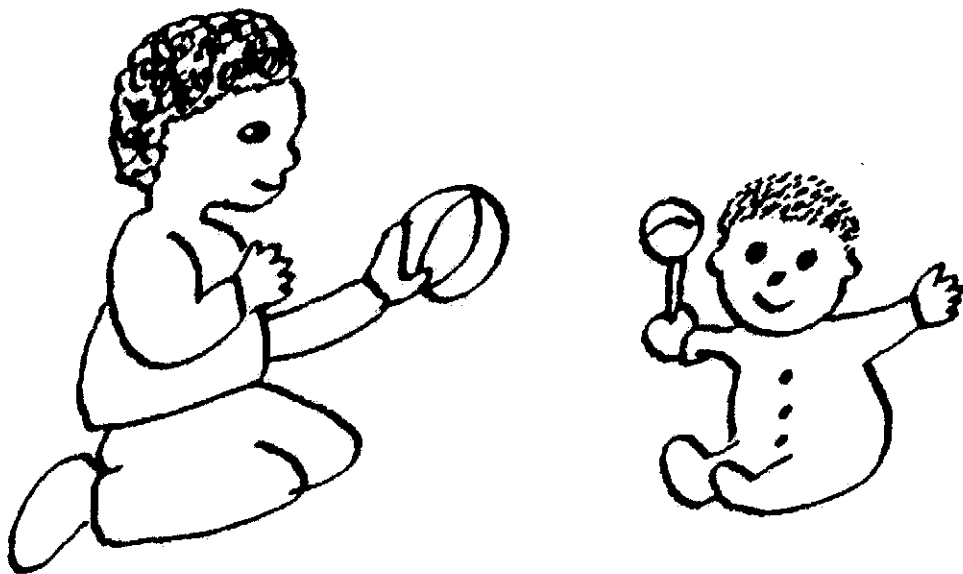

SỰ LUÂN PHIÊN SỚM

Bạn sẽ cần:

Hai đồ chơi khác nhau, ví dụ một cái trống lắc và một đồ chơi chút chít.

Hãy đưa cho trẻ một đồ chơi và hãy để trẻ chơi với nó trong chốc lát. Sau đó hãy tỏ ý muốn đưa cho trẻ đồ chơi kia và hãy đưa nó cho trẻ chỉ khi trẻ đưa trả lại đồ chơi đầu tiên. Hoạt động này sẽ giúp trẻ học cách đưa và nhận.

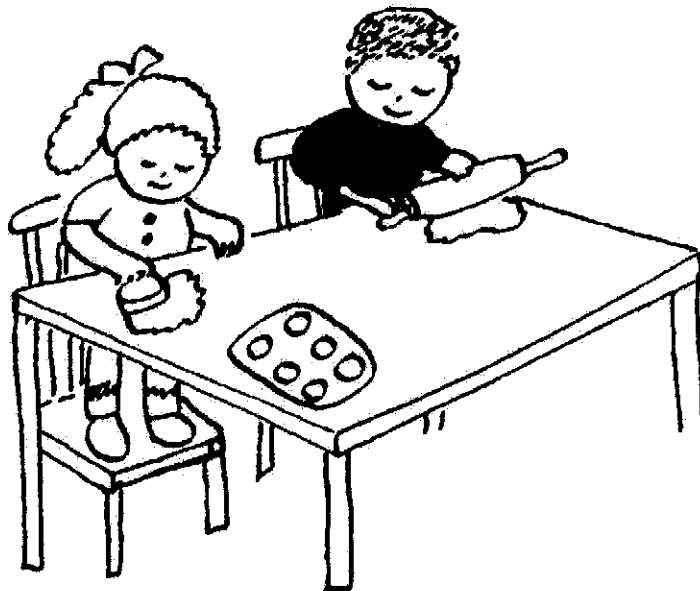

CHIA SẺ MỖI NGÀY

Luân phiên là một kỹ năng xã hội quan trọng cần phải học.

Có nhiều cơ hội để khuyến khích luân phiên và chia sẻ trong suốt các hoạt động hằng ngày, đặc biệt là nếu trẻ có anh em trai hoặc chị em gái. Ví dụ:

- luân phiên khuấy bột làm bánh
- luân phiên cắt bằng khung cắt bột nhào/ đất sét
- luân phiên dùng thìa xích đu
- luân phiên và chia sẻ đồ chơi
- luân phiên tưới cây bằng bình tưới nhỏ
- luân phiên chải tóc và rửa mặt của bạn
- luân phiên vỗ tay

CÁC TRÒ CHƠI ĐƯA VÀ NHẬN

Có thể sử dụng các đồ chơi sau để khuyến khích luân phiên và chia sẻ.

- **Những trái banh và túi cát**

Hãy ngồi đối diện với trẻ và hãy ném banh hay túi cát với nhau.

- **Những đồ chơi lên dây cót**

Hãy ngồi ở một bàn thấp đối diện với trẻ và hãy cho chạy đồ chơi lên dây cót qua lại.

- **Những chiếc xe hơi**

Hãy luân phiên lăn xe hơi về phía người đối diện.

- **Những hộp thư**

Hãy luân phiên bỏ một hình dạng vào hộp.

- **Những con ky và trái banh**

Hãy luân phiên lăn banh và làm ngã những con ky.

NHỮNG ĐIỂM TỔNG QUÁT

Vui chơi rất quan trọng cho sự phát triển ngôn ngữ và trí tưởng tượng. Ở đây có một số ví dụ về các hoạt động chơi.

SỬ DỤNG CÁC GIÁC QUAN

Hãy cho trẻ trải nghiệm chơi với nhiều đồ vật khác nhau. Nhiều đồ vật trong nhà gây sự hấp dẫn cho trẻ nhỏ.

- **Những vật để cảm nhận và để nhìn**

Gương em bé

Vật liệu mềm

Các đồ chơi mềm

- **Những vật để cầm, lắc và đập**

Banh

Gạch

Trống lắc

Chuông

Ống chỉ

Muỗng gỗ

- **Dõi theo**

Trẻ sẽ học cách dõi theo đồ chơi bằng mắt. Bong bóng, bong bóng xà phòng và các con rối ngón tay hay những con rối có dây cầm là những thứ rất hấp dẫn để dõi theo.

CÁCH CHƠI SỚM

- **Bong bóng xà phòng**

Hãy ngồi đối diện với trẻ và thổi bong bóng. Hãy chờ trẻ có giao tiếp bằng mắt hay phát ra âm giọng thì bạn mới thổi nữa.

- **Những lông vũ có màu sắc**

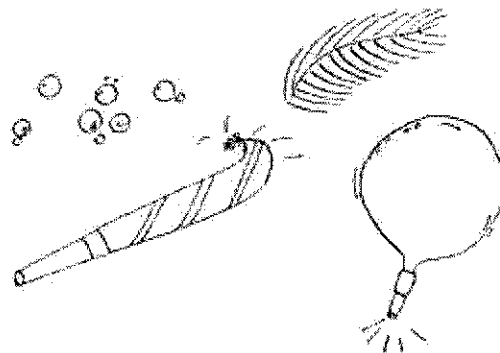
Hãy thổi các lông vũ vào trẻ và hãy cù lét trẻ bằng lông vũ.

- **Những đồ thổi âm nhạc**

Hãy thổi các đồ thổi âm nhạc ở gần khuôn mặt của trẻ.

- **Những cái bong bóng**

Hãy thổi bong bóng và hãy để trẻ cảm nhận không khí thoát ra ngoài từ bong bóng. Các bong bóng có âm nhạc tạo ra âm thanh khi không khí thoát ra thông qua đồ thổi được gắn ở miệng bong bóng.

CÁCH CHƠI KHÁM PHÁ

Hãy thu thập các thứ như:

Những cái muỗng

Giấy bóng

Giấy bóng kiếng

Các sợi dây ruy băng

Những viên gạch

Những cái đĩa

Khăn giấy

Báo

Những khăn choàng đầu

Những cái hũ rỗng

Hãy đặt các vật liệu vào những cái hộp hay những cái túi có dây rút ở miệng túi, lấy một cái ra vào một thời điểm để khám phá.

Hãy vo nhàu các mẫu giấy để tạo ra những âm thanh thích thú. Hãy đập hay thứ vào nhau và bỏ chúng vào rồi lấy chúng ra khỏi những cái hũ rỗng có nắp đậy.

• Các trò chơi che giấu

Hãy vấy cái khăn choàng lên và xuống mặt trẻ để trẻ cảm nhận luồng hơi gió.

Hãy nâng nó lên cao và hãy để nó rơi lên đầu bạn. Hãy khuyến khích trẻ kéo nó xuống khỏi đầu bạn. Hãy che đồ chơi bằng khăn choàng và hãy khuyến khích trẻ kéo nó ra.

CÁCH CHƠI THỂ CHẤT

- **Những viên gạch mềm hay những trái banh chơi ở bãi biển**

Hãy chơi các trò chơi ném và bắt những trái banh hay những viên gạch bằng vải. Hãy thổi trái banh chơi ở bãi biển lên và hãy để trẻ cảm nhận luồng không khí thoát ra ngoài từ trái banh.

- **Nhún, đu đưa và lắc lư**

Hãy nhún trẻ lên và xuống ở trên đùi bạn hay chơi các trò chơi đu đưa và lắc lư trong không khí hay trên sàn nhà.

- **Những cái hộp**

Hãy thu thập những cái hộp để con của bạn bò vào trong và bò ra ngoài.

Hãy làm một 'ngôi nhà' bằng một cái hộp lớn và hãy cắt một cánh cửa để trẻ bò vào trong và bò ra ngoài. Những cái hộp có thể trở thành 'những chiếc tàu', 'những chiếc xe lửa', 'những chiếc xe hơi', 'những tên lửa' và thành bất cứ cái gì mà con bạn muốn.

CÁCH CHƠI TẠO NIỀM TIN

Bạn sẽ cần:

Những cái tách

Những cái lược bàn chải

Những cái nón

Những bộ quần áo cải trang

Những bộ đồ trà

Những cái muỗng

Những cây lược

Những cái túi

Hãy giả bộ uống nước

chải tóc

ăn bằng tô

đi mua sắm, v.v...

Hãy sử dụng bộ đồ trà thật hay giả bộ và hãy có những cái bánh thật hay giả bộ ở trên đĩa.

Hãy để trẻ mời những tách trà giả mộ đến mọi người trong gia đình.

Những đồ chơi đắt tiền luôn luôn là không cần thiết. Những cái nắp bằng nhựa có màu sắc khác nhau của các bình nước hoa để làm 'những cái tách'. Những cái đĩa bằng giấy và những hình ảnh thực phẩm được cắt ra từ tạp chí là những thứ rất hấp dẫn giống như đồ thật.

Các kỹ năng tiền lời nói
BẢNG LIỆT KÊ NHỮNG
MỤC CẦN KIỂM TRA

Họ tên trẻ:

HOẠT ĐỘNG	NHẬN XÉT
GIAO TIẾP BẰNG MẮT	
SỰ CHÚ Ý	
KIỂM SOÁT HƠI THỞ	
BẮT CHƯỚC	
SỰ LUÂN PHIÊN	
VUI CHƠI	

Lắng Nghe Nhận Thức Âm Thanh

24 KHÁM PHÁ ÂM THANH

26 CÁCH CHƠI ÂM THANH

27 CÁC TRÒ CHƠI TĨNH LẶNG/ ÂM THANH

28 CÁC ÂM THANH MÔI TRƯỜNG XUNG QUANH

29 ĐỊNH VỊ NGUỒN ÂM THANH

Lắng nghe nhận thức âm thanh
KHÁM PHÁ ÂM THANH

NHỮNG THỨ ĐỂ GÕ

Các muống gỗ
Các nắp nồi và muống
Các nắp hộp thiếc cũ

NHỮNG THỨ ĐỂ THỔI

Các cây còi
Các cây kèn

NHỮNG THỨ ĐỂ LẮC

Chùm chìa khóa
Trống lắc
Các nút áo hay các nút chai sữa được khâu vào sợi dây giày

NHỮNG THỨ ĐỂ LẮC

Các đồ để lắc tạo ra âm thanh có thể cảm nhận và nghe được. Đặt các đồ vật nhỏ vào trong các hũ hay hộp thiếc cũ và lắc chúng để tạo ra âm thanh.

Hãy cho trẻ lắc chúng vì thế trẻ có thể cảm nhận sự rung động. Trẻ sẽ có thể muốn mở đồ lắc ra và tìm hiểu cái gì tạo ra âm thanh, vì thế hãy cố gắng và hãy làm những đồ vật nhỏ hấp dẫn. Các ví dụ là:

- Một chiếc xe hơi nhỏ
- Một trái banh nhỏ có màu sắc

Hãy nhớ là không sử dụng những thứ quá nhỏ mà trẻ có thể nuốt được.

Lắng nghe nhận thức âm thanh
CÁCH CHƠI ÂM THANH

Hãy làm các âm thanh bằng các dụng cụ sau như là các ví dụ:

Trống

Ác mô ni ca (khẩu cầm)

Cây còi

Đồ chơi chút chút

Cây kèn

Hãy chọn một đồ chơi mà bạn nghĩ là trẻ có thể nghe được. Khi trẻ không nhìn, hãy tạo một âm thanh và xem liệu trẻ có phản hồi lại hay không. Nếu trẻ quay lại phía âm thanh, hãy cho trẻ đồ chơi như là một phần thưởng.

Hãy chơi đồ chơi với nhau và hãy khuyến khích trẻ bắt chước và luân phiên.

Hãy ghi chú các âm thanh mà trẻ phản hồi lại.

Lắng nghe nhận thức âm thanh

CÁC TRÒ CHƠI TĨNH LẶNG/ ÂM THANH

Khi các kỹ năng lắng nghe của trẻ được cải thiện, trẻ sẽ nghe và nói lên sự khác biệt giữa âm thanh và sự yên tĩnh.

Trẻ sẽ cần:

- bốn đồ đựng có nắp
- một vài đồ vật nhỏ đặt bên trong

Hãy đặt một đồ vật nhỏ vào hai hộp thiếc và hai hộp kia để không. Hãy lắc một hộp trong bốn cái và xem liệu trẻ có thể nói cho bạn biết là nó có hay không có tạo ra âm thanh. Hãy để trẻ lắc hộp thiếc và mở ra xem cái gì ở bên trong.

Lắng nghe nhận thức âm thanh
CÁC ÂM THANH MÔI
TRƯỜNG XUNG QUANH

Hãy khuyến khích sự nhận thức về âm thanh bằng cách chỉ ra các âm thanh ở xung quanh nhà, ví dụ:

- tiếng đập cửa
- tiếng điện thoại reo
- tiếng lá thư hay báo đút vào hộp thư
- tiếng chuông cửa
- tiếng gõ cửa
- tiếng nước chảy trong nhà tắm, v.v..

Nếu trẻ tạo ra các âm thanh lớn trong suốt cuộc chơi, ví dụ như đập các viên gạch vào với nhau, thì hãy bịt hai tai bạn lại hay ra một dấu hiệu cho thấy là nó rất ồn.

Hãy đi bộ để lắng nghe và thu hút sự chú ý của trẻ vào các âm thanh mà bạn nghe thấy như là:

- tiếng xe tải
- tiếng máy bay
- tiếng máy móc của công nhân làm việc
- tiếng chó sủa
- tiếng chim hót

Lắng nghe nhận thức âm thanh **ĐỊNH VỊ NGUỒN ÂM THANH**

Bạn sẽ cần:

- một đồ chơi âm nhạc **hay**
- một đồng hồ phát ra tiếng tích tắc lớn
- hai gối tựa, hai hộp giấy hay hai hộp thiếc

Hãy lên dây cót đồ chơi âm nhạc và hãy cùng lắng nghe âm thanh. Hãy chờ cho đến khi âm thanh dừng hẳn trước khi lên dây cót trở lại.

Sau đó, khi trẻ không nhìn, hãy lên dây cót đồ chơi và đặt nó ở đằng sau trẻ để xem liệu trẻ có phản hồi hay không.

Hãy thử bịt mắt trẻ và hãy cầm đồ chơi về một phía. Hãy xem liệu trẻ có quay đúng hướng để định vị nguồn âm thanh hay không.

Vào một thời điểm khác, hãy lên dây cót trở lại và dấu nó ở trong phòng để trẻ đi tìm. Hay hãy dấu đồ chơi ở dưới một trong hay cái gối tựa hay ở một trong hai hộp thiếc hoặc hộp giấy và hãy khuyến khích trẻ xác định vị trí của nguồn âm thanh.

Lắng Nhận Thức Tiếng Nói

- 31 KHUYẾN KHÍCH NHẬN THỨC TIẾNG NÓI
- 32 CÁC ÂM THANH BIỂU TRÚNG
- 33 LẮNG NGHE “ĐI” TRONG MỘT CỤM TỪ
- 34 TRÒ CHƠI “VÔ”

Lắng nghe nhận thức tiếng nói
KHUYẾN KHÍCH
SỰ NHẬN THỨC TIẾNG NÓI

NHỮNG ĐIỂM TỔNG QUÁT

Một khi trẻ phản hồi với âm thanh, trẻ có thể phát triển sự nhận thức về tiếng nói và lời nói.

Các hoạt động sau đây gợi ý các cách giúp trẻ trở nên nhận thức hơn về tiếng nói.

Hãy phát ra những âm thanh vui nhộn để trẻ lắng nghe và hãy thay đổi cường độ giọng nói khi bạn nói. Hãy luân phiên bập bẹ, và hãy biểu lộ các nét mặt tối đa để giúp trẻ hiểu.

Tất cả trẻ nhỏ học thông qua sự lặp lại. Việc lặp đi lặp lại nhiều lần các nhịp điệu hay các bài hát sẽ giúp trẻ trở nên nhận thức tiếng nói và nhịp điệu.

Lắng nghe nhận thức tiếng nói
CÁC ÂM THANH BIỂU TRÚNG

Bạn sẽ cần:

- xe hơi đồ chơi (bíp bíp) **hay**
- xe lửa đồ chơi (xình xịch, xình xịch) **hay**
- xe cứu thương/ cứu hỏa (ò e, ò e)

Hãy chọn một trong những âm thanh trên để làm việc, ví dụ xình xịch xình xịch. Hãy đẩy xe lửa dọc theo bàn hay sàn nhà và nói “xình xịch, xình xịch”.

Hãy tìm những cách khác chơi với xe lửa. Ví dụ: bạn có thể đẩy xe lửa về phía hộp giấy có một cái lỗ và hãy ngưng tiếng nói của bạn khi nó chui vào hộp giấy. Hay bạn có thể nói “xình xịch, xình xịch” khi xe lửa chui ra ngoài đường hầm.

Nhận thức tiếng nói
LẮNG NGHE “ĐI”
TRONG MỘT CỤM TỪ

BÌNH TĨNH SẴN SÀNG ĐI!

Bạn sẽ cần:

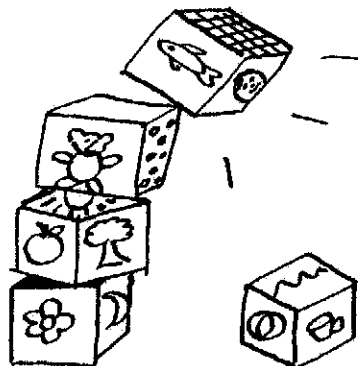
- xe hơi **hay**
- trái banh **hay**
- lồng tháp

Hãy ngồi đối diện với trẻ ở một bàn thấp hay trên sàn nhà với một trong những đồ chơi được nêu ở trên, ví dụ một chiếc xe hơi.

Hãy nói ‘Bình tĩnh sẵn sàng ĐI’, lăn xe về phía trẻ khi bạn nói ‘ĐI’.

Hãy khuyến khích trẻ lắng nghe từ ‘ĐI’ trước khi trẻ lăn xe trở lại.

Hay là hãy xây một cái tháp, và hãy khuyến khích trẻ chờ và lắng nghe ‘Bình tĩnh sẵn sàng ĐI’ trước khi đánh đổ nó.

Nhân thức tiếng nói
“TRÒ CHƠI VÔ”

‘Bài kiểm tra VÔ’ là một bài kiểm tra rất cơ bản về nghe được sử dụng ở nhiều trung tâm. Trẻ lắng nghe từ ‘VÔ’ và phản hồi theo một cách cụ thể, ví dụ bằng cách ném viên gạch vào hộp.

Nó là một trò chơi được nhiều trẻ yêu thích và hãy khuyến khích trẻ chờ đợi, lắng nghe và phản hồi lại âm thanh.

Nếu chúng ta nghi ngờ trẻ bị giảm sức nghe, trò chơi này có thể giúp xác định các ngữ âm mà trẻ có thể gặp khó khăn.

Bạn sẽ cần:

- ‘người’ bằng đồ chơi và xe hơi/ xe buýt **hay**
- những ống chỉ và hộp giấy **hay**
- những cái cây và bảng cắm **hay**
- những cái vòng trên một cây

Nhận thức tiếng nói
“TRÒ CHƠI VÔ”

Hãy để trẻ nhìn thấy khuôn mặt của bạn khi khởi động.
Hãy đưa cho trẻ một đồ vật vào một thời điểm, ví dụ một ống chỉ.

Hãy nói ‘VÔ’ lớn tiếng khi khởi động và sau đó cho trẻ thấy cách đặt ống chỉ vào trong hộp.

Hãy đưa cho trẻ ống chỉ khác và lặp lại trò chơi này.
Mỗi lần bạn nói ‘VÔ’, trẻ sẽ ném ống chỉ vào hộp giấy.

Một khi trẻ hiểu ý tưởng, hãy che miệng bạn lại hay bạn ở đằng sau trẻ vì thế trẻ phải lắng nghe bạn hơn là nhìn vào bạn.

Có thể mất nhiều thời gian trước khi trẻ có thể chơi trò chơi này mà không cần các tín hiệu thị giác.

Sự Phát Âm Giọng

37 KHUYẾN KHÍCH SỰ PHÁT ÂM GIỌNG VÀ BẬP BẰ

42 NHỮNG ÂM THANH VÀ NHỮNG TỪ BIỂU TRƯNG

Sự phát âm giọng

KHUYẾN KHÍCH SỰ PHÁT ÂM GIỌNG VÀ BẬP BẸ

Bất cứ khi nào trẻ phát ra một tiếng huyền nào, hãy cố gắng phản hồi lại với nó (trong phạm vi lẽ phải) bằng cách lặp lại tiếng huyền nào đó, hay mở rộng nó thành một lời nói.

Trẻ thường phát ra âm giọng nhiều nhất khi trẻ hứng thú hay vui vẻ. Hãy tìm ra cái gì làm trẻ thích thú nhất và hãy sử dụng thời gian này để khuyến khích phát ra âm giọng và bập bẹ.

Bạn có thể phát ra giọng nói hấp dẫn hơn bằng cách lên xuống giọng.

Hãy ghi lại bất cứ âm mới nào do trẻ phát ra và viết ngày tháng vào để bạn có bản ghi chép về sự phát triển.

HÁT VÀ CƯỜI

Hát, nói và cười là những điều thú vị và sẽ khuyến khích trẻ phát ra âm giọng.

Hãy đặt trẻ ngồi trên đùi bạn, mặt đối diện với bạn và hãy nâng lên & hạ xuống. Hãy hát những bài hát và nhịp điệu và hãy chơi trò cù lét.

NHỮNG CÁI GƯƠNG

Hãy sử dụng các hoạt động hằng ngày như là giờ tắm hay giờ đi ngủ.

Hãy đặt trẻ ngồi lên đùi của bạn, mặt trẻ xoay về phía gương và nhìn vào gương. Hãy phát ra các âm giọng và mặt hướng về phía gương để trẻ quan sát và bắt chước.

ĐỒ CHƠI CHÚT CHÍT HAY TRỐNG LẮC

Hãy phát ra âm thanh với đồ chơi và sau đó dừng lại.
Hãy khuyến khích trẻ phát ra âm giọng trước khi bạn
lặp lại âm thanh đó.

NHỮNG ĐỒ CHƠI ĐỂ LĂN

Bạn sẽ cần:

- những chiếc xe hơi
- những trái banh
- những cái lon cô ca cũ hay những cái hũ rỗng mà
lăn được

Hãy lăn các thứ với nhau ở dưới gầm bàn, ghế hay
giường. Hãy chờ đến khi trẻ có giao tiếp bằng mắt hay
phát ra âm giọng trước khi bạn lăn đồ chơi trở lại cho
trẻ. Bạn cũng có thể chơi trò peep-po ở dưới gầm bàn,
tủ.

NHỮNG ĐỒ THỜI ÂM NHẠC

Bạn sẽ cần:

- các cây kèn
- các cây còi
- ác mô ni ca (khẩu cầm)

Nếu trẻ có thể nghe thấy những âm thanh này, trẻ có thể muốn thổi nó. Trẻ không cần phải thành công trong việc tạo ra âm thanh nếu trẻ còn quá nhỏ, nhưng bạn có thể phát ra âm giọng thay thế đồ chơi trong miệng của trẻ.

NHỮNG ĐỒ CHƠI BẬT LÊN HAY ĐỒ CHƠI LÊN DÂY CÓT

Bạn có thể sử dụng các đồ chơi và trò chơi hứng thú để giúp khuyến khích trẻ phát ra âm giọng. Bất cứ khi nào trẻ phát ra tiếng huyên náo nào, hãy thưởng trẻ ngay lập tức bằng cách bày tỏ sự chú ý, hay làm trẻ ngạc nhiên bằng cách sử dụng đồ chơi bật lên.

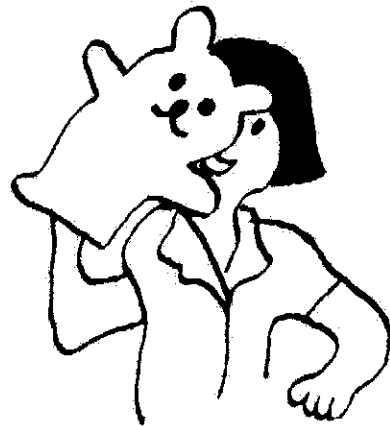
CHƠI GỌI ĐIỆN THOẠI

Hãy nói hay bập bẹ vào điện thoại và hãy khuyến khích trẻ bắt chước bạn. Hãy tạo ra các cơ hội để trẻ chơi với điện thoại một mình.

CÁC RỐI TAY

Rối tay có thể là cách hữu ích để khuyến khích trẻ phát ra âm giọng. Hãy sử dụng một số ý tưởng này:

- chơi trò xin chào và bái bai
- làm rối nói 'Cho con xin' và 'Cám ơn'
- chơi trò cù lét
- làm con rối hát
- cho con rối một nụ hôn
- cho con rối uống nước
- cho con rối một cái nón bằng cách sử dụng cái ca nhựa
- chơi trò 'loanh quanh khu vườn'
- vuốt ve con rối
- ru con rối ngủ hay dẫn rối đi bộ, v.v...

Sự phát âm giọng
NHỮNG ÂM THANH
BIỂU TRƯNG

Khi trẻ có khá nhiều trải nghiệm về việc lắng nghe những âm thanh khác nhau mà bạn tạo ra, trẻ sẽ bắt đầu muốn bắt chước.

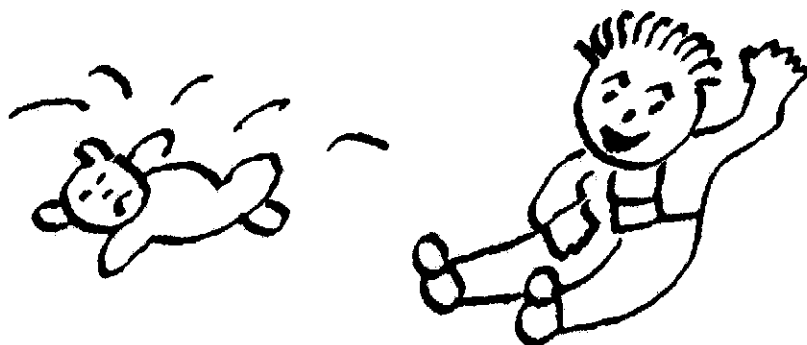
Hãy làm những âm thanh thích hợp khi chơi với các con vật hay xe hơi bằng đồ chơi, và hãy khuyến khích trẻ tham gia và bắt chước bạn.

Hãy sử dụng những âm thanh cho các cảm giác và tình huống thích hợp. Ví dụ:

‘aaaaaaa’ – Thật tội nghiệp con gấu, nó bị đau rồi.
– Em bé dễ thương làm sao!

‘ôôôôôô’ – Mình không biết cái gì ở đây nhỉ?
– Thật là thông minh!

‘mmmmm’ – Kem ngon làm sao!
– Đó là điều tôi/ con/ mẹ/ cô yêu thích.

Sự phát âm giọng
NHỮNG ÂM THANH
BIỂU TRƯNG

Hãy tạo những âm thanh đi kèm với hành động, ví dụ:

Bang Bang!

Hãy đập hai cái nắp nồi vào nhau
Hãy đập các cây gỗ vào các lỗ **hay**
Hãy đặt các trái banh màu sắc vào các lỗ

Cốc Cốc!

Hãy gõ vào cánh cửa
Hãy gõ lên bàn

Splash!

Trong nước
Trong lúc tắm
Trong lúc bơi/ trong đầm nước

Reng Reng!

Điện thoại đồ chơi
Chuông cửa

Nhận Thức Bằng Thính Giác

- 45 LẮNG NGHE ÂM NHẠC
- 46 BẮT CHUỐC CÁC ÂM THANH
- 47 BẮT CHUỐC ÂM THANH VỚI HÀNH ĐỘNG
- 48 CÁC ÂM THANH ĐƯỢC GHI ÂM

Nhận thức bằng thính giác
LẮNG NGHE ÂM NHẠC:
NGỪNG LẠI/ BẮT ĐẦU

Bạn sẽ cần:

- băng nhạc và máy hát
- búp bê hay gấu bông

Mở nhạc lên và để trẻ lắng nghe. Trẻ cũng có thể cảm nhận sự rung động của âm nhạc bằng cách đặt tay lên loa, hay ngồi trên một mặt phẳng cứng được đặt ở gần máy hát.

Hãy nhảy và lắc lư người theo âm nhạc và hãy khuyến khích trẻ làm tương tự cho đến khi nhạc ngưng.

Nếu trẻ nhận ra được khi nào nhạc được ngưng lại hay xuống lên, hãy cho búp bê hay gấu bông nhảy theo nhạc và hãy làm chúng ngã xuống khi nhạc ngưng.

Các trò chơi dạ hội như là Musical Bumps, Musical Status và Pass the Parcel có thể rất hữu ích nếu trẻ phản ứng tốt với âm nhạc.

Nhận thức bằng thính giác **BẮT CẶP CÁC ÂM THANH**

Bạn sẽ cần các đồ tạo ra âm thanh như là:

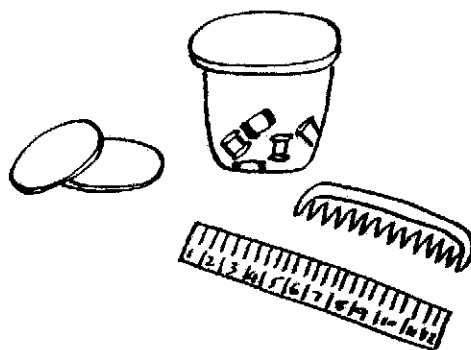
- hai cái nắp thiếc để đập vào nhau
- một cái lon có các ống chỉ ở bên trong để lắc
- một cây lược và một cây thước để làm tiếng sột soạt

Hãy bắt đầu tiến hành bằng cách chọn hai âm thanh khác nhau. Trước tiên hãy cho trẻ thời gian để trải nghiệm tạo ra các âm thanh khác nhau. Sau đó bạn có thể bắt chước âm thanh do trẻ tạo ra và lần lượt luân phiên.

Hãy sử dụng cả hai bộ tạo âm thanh, hãy tạo ra một âm thanh và xem liệu trẻ có bắt chước hay không.

Hãy giấu các đồ tạo âm thanh đằng sau một cái màn và hãy chờ cho trẻ lắng nghe âm thanh. Khi trẻ nghe thấy âm thanh, hãy xem liệu trẻ có bắt cặp và bắt chước nó không.

Để làm trò chơi này khó hơn, hãy sử dụng ba đồ tạo âm thanh khác nhau.

Nhận thức bằng thính giác
BẮT CẬP CÁC ÂM THANH
VỚI HÀNH ĐỘNG

Bạn sẽ cần ba âm thanh khác nhau, ví dụ:

- một cái chuông
- một đồ chơi chút chít
- một cái còi

Trẻ có thể phản hồi các âm thanh khác nhau theo một cách riêng biệt. Ví dụ: trẻ có thể:

- quay vòng tròn khi nghe tiếng chuông
- sờ vào đầu khi nghe tiếng đồ chơi chút chít
- khoanh tay lại khi nghe tiếng còi

Khi trẻ quen thuộc với trò chơi, hãy tạo các âm thanh ở đằng sau tấm màn để trẻ chăm chú lắng nghe.

Nhận thức bằng thính giác **CÁC ÂM THANH ĐƯỢC GHI ÂM**

Bạn sẽ cần:

- một máy hát
- các đồ chơi âm thanh như là trống, đồ chơi chũt chũt hay đồ chơi âm nhạc

Hãy chọn hai hay ba đồ chơi âm thanh mà trẻ thích chơi.

Hãy ghi âm lại những âm thanh này vào một thời điểm và hãy để trẻ lắng nghe chúng. Hãy đặt đồ chơi trước mặt trẻ và hãy xem liệu trẻ có thể bắt cặp các âm thanh trong băng ghi âm với đồ chơi hay không.

CÁC ÂM THANH CƠ THỂ

Hãy khuyến khích trẻ bắt chước các âm thanh cơ thể, ví dụ:

- vỗ tay
- đập ba ngón tay vào một bàn tay
- giậm chân
- vỗ lên đầu gối
- tắc lưỡi
- vỗ lên má, v.v...

Hãy ghi âm những âm thanh này vào một thời điểm và hãy lắng nghe chúng. Hãy xem liệu trẻ có thể nhận ra các âm thanh trong băng ghi âm và kết hợp hành động với chúng hay không.

Nhận thức bằng thính giác **CÁC ÂM THANH ĐƯỢC GHI ÂM**

Bạn sẽ cần:

- các băng ghi âm để lắng nghe và các hình ảnh
- âm thanh Lotto

Hãy nhìn vào một bộ tranh ảnh, ví dụ những con vật, và hãy nói về các tiếng kêu gắn liền với mỗi con vật.

Hãy lắng nghe băng ghi âm và hãy giúp trẻ bắt cặp tiếng kêu với hình ảnh nếu thấy cần thiết. Hãy làm tương tự với các hình ảnh và âm thanh khác. Hãy nói về các hình ảnh trước khi bạn cho nghe các âm thanh.

CÁC ÂM THANH TRONG NHÀ

Hãy làm một băng ghi âm của chính bạn bằng cách ghi âm các âm thanh xung quanh nhà, ví dụ:

- tiếng điện thoại reo
- tiếng đập cửa
- tiếng máy giặt
- tiếng em bé khóc

Hãy để trẻ giúp bạn, và hãy lắng nghe từng âm thanh ngay khi bạn vừa ghi âm.

Nhận Thức Qua Lời Nói

- 52 CÁC ÂM THANH XE CỘ
- 53 CÁC ÂM THANH VỀ HÀNH ĐỘNG
- 54 CÁC TÊN
- 55 CÁC CỤM TỪ DÀI SO VỚI CÁC CỤM TỪ NGẮN

Nhận thức qua lời nói **NHỮNG ĐIỂM TỔNG QUÁT**

Một khi trẻ nhận ra được cả âm thanh và giọng nói, trẻ có thể lắng nghe những sự khác biệt trong các ngữ âm.

Khả năng phân biệt giữa hai ngữ âm là bước đầu tiên hướng đến việc hiểu lời nói.

Trong những giai đoạn đầu, các tín hiệu trực quan như là sự biểu lộ của khuôn mặt, cử chỉ điệu bộ, dấu hiệu và các kiểu hình miệng sẽ giúp trẻ học sự khác nhau giữa hai âm. Khi trẻ trở nên quen thuộc với những âm khác nhau, trẻ sẽ bắt đầu nhận thức bằng cách lắng nghe một mình.

Nhận thức qua lời nói
CÁC ÂM THANH XE CỘ

Bạn sẽ cần:

- những hình ảnh hay xe lửa và xe hơi đồ chơi (xình xịch/ bin bin)

hay

- xe mô tô và máy bay (ùn ùn/ ù ù ù)

Hãy bắt đầu tiến hành bằng cách chọn hai âm thanh đối nghịch nhau, ví dụ: xình xịch/ bin bin. Hãy chơi với các đồ chơi hay hãy nhìn vào các hình ảnh, hãy làm những âm thanh thích hợp.

Một khi trẻ quen thuộc với những âm thanh này, hãy dấu các đồ chơi hay hình ảnh ở xung quanh phòng.

Khi bạn nói 'xình xịch' hãy yêu cầu trẻ tìm các xe lửa và mang đến cho bạn. Khi bạn nói 'bin bin', trẻ nên đi tìm và đem về các xe hơi.

Một khi trẻ tự tin với hai âm thanh, hãy chọn một cặp âm thanh xe cộ để tiến hành. Cuối cùng bạn có thể thử tiến hành với cả bốn âm thanh cùng một lúc.

Nhận thức qua lời nói
CÁC ÂM THANH VỀ HÀNH ĐỘNG

Bạn sẽ cần:

- con vù quay: 'vòng vòng'
- trống/ búa: 'tùng tùng/ păng păng'
- một túi rút thăm

Hãy chơi với các đồ chơi tạo ra âm thanh thích hợp. Khi trẻ quen thuộc với các âm thanh khác nhau, hãy khuyến khích trẻ lắng nghe các âm thanh khác nhau do bạn tạo ra và hãy tiến hành các hành động tương ứng.

Hãy giấu các đồ chơi và hãy đặt một cái vào trong một cái túi, ví dụ như cái búa. Trước khi bạn cho trẻ nhìn vào túi, hãy làm âm thanh tương ứng với đồ chơi (păng păng) và hãy xem liệu trẻ có thể nói cho bạn biết cái gì nằm ở bên trong hay không.

Hãy sử dụng các hình ảnh để trẻ chỉ vào nếu trẻ không thể nói ra lời.

Bạn có thể tiến hành các âm thanh khác bằng cách tương tự như vậy như là:

Thang leo bằng đồ chơi: 'lên lên lên'

Cầu trượt bằng đồ chơi: 'ù ù ù'

Nhận thức qua lời nói
CÁC TÊN

Bạn sẽ cần:

- các đồ chơi nhỏ
- cái hộp hay cái túi

Chỉ tiến hành hai tên vào một thời điểm như là:

1. Mẹ
2. Tên của trẻ

hay

1. Tên của trẻ
2. Tên của anh, chị, em hay bạn bè

Hãy cố gắng đảm bảo rằng hai tên càng khác nhau càng tốt. Việc sử dụng hai tên tương tự nhau sẽ làm trò chơi trở nên khó hơn.

Hãy gói một số đồ chơi lại và viết một tên lên mỗi cái. Hãy trộn chúng lên và hãy đặt chúng vào trong một cái hộp hay một cái túi.

Hãy lấy một cái ra vào một thời điểm và hãy nói tên ra. Hãy để cho trẻ đưa đồ chơi đến đúng người.

Nhận thức qua lời nói

**CÁC CỤM TỪ DÀI SO VỚI
CÁC CỤM TỪ NGẮN**

Các cụm từ ngắn

Chạy
Ngừng
Nhảy
Lên
Vỗ

Các cụm từ dài

Quay vòng tròn
Bình tĩnh sẵn sàng đi
Vỗ tay
Chạy ra cửa
Đặt hai tay lên đầu

Hãy chọn một trong những cặp nêu trẻ để tiến hành, ví dụ: Chạy và Quay vòng tròn. Hãy đưa ra một mệnh lệnh ví dụ: 'Quay vòng tròn' và diễn cho trẻ thấy làm như thế nào. Sau đó hãy đưa ra một mệnh lệnh khác, ví dụ: 'Chạy' và một lần nữa hãy diễn cho trẻ thấy làm như thế nào.

Cuối cùng trẻ sẽ có thể nhận thức được giữa hai mệnh lệnh và sẽ thực hiện hành động thích hợp mà không cần giúp đỡ.

Hãy sử dụng các dấu hiệu hay cử chỉ điệu bộ để mô phỏng nếu thấy cần thiết và sau đó hãy rút bỏ sự giúp đỡ này để trẻ lắng nghe.

Trí Nhớ Thị Giác/ Thính Giác

- 57 TRÒ CHƠI CỦA KIM
- 58 CÁC TRÒ CHƠI NHÓM
- 59 BẮT CẶP CÁC HÌNH ẢNH
- 60 CÁC ÂM THANH VÀ CÁC HÀNH ĐỘNG THEO THỨ TỰ
- 61 'TÔI ĐI DẠO'
- 62 CÁC HÌNH ẢNH THEO THỨ TỰ
- 63 BẢNG LIỆT KÊ CÁC MỤC CẦN KIỂM TRA

Trí nhớ thị giác/ thính giác
TRÒ CHƠI CỦA KIM

Bạn sẽ cần:

➤ giữa hai hay bảy đồ chơi khác nhau như là:

xe hơi

búp bê

thú nhồi bông

trái banh

quyển sách

cái ca

Hãy chọn hai hay ba đồ chơi nêu trên và hãy chơi với chúng. Hãy đặt các đồ chơi ở trên bàn không có những vật gây sao nhãng khác. Hãy che mắt trẻ lại hay chỉ cho trẻ cách quay vòng tròn trong khi bạn lấy một đồ chơi đi.

Hãy xem liệu trẻ có chú ý đồ chơi nào biến mất hay không. Để giúp trẻ hiểu bạn có thể nói: 'Thú bông đâu? Thú bông biến mất rồi!' và giả bộ tìm kiếm. Sau đó hãy rời rít đi tìm thú bông và đặt nó trở lại trên bàn.

Khi trẻ đạt được sự tự tin, dần dần gia tăng số lượng các đồ chơi mà bạn sử dụng để làm trò chơi trở nên khó hơn. Bạn cũng có thể thử dấu từ hai đồ chơi trở lên vào cùng một thời điểm.

Trí nhớ thị giác/ thính giác
CÁC TRÒ CHƠI NHÓM

Bạn sẽ cần:

- ba đến sáu hình ảnh, ví dụ con bò, con heo, con ngựa

Bạn có thể chơi trò chơi này với ba trẻ hay người lớn.

Hãy đưa mỗi người một hình ảnh và hãy nói về nó, ví dụ: 'Ba có con bò – Ừm bò!' Mỗi người có thể diễn đạt bằng điệu bộ về hình ảnh của chính họ để làm nó dễ nhớ hơn.

Hãy lật úp tấm hình lại và xem liệu trẻ có thể nhớ ai có hình ảnh nào, ví dụ: 'Ai có con bò?'

Sau đó trộn các hình ảnh lại và hãy yêu cầu trẻ chia hình đến đúng người.

Dần dần hãy bỏ thêm hình ảnh vào để mỗi người có hai hay ba tấm hình.

Trí nhớ thị giác/ thính giác
BẮT CẶP CÁC HÌNH ẢNH

Bạn sẽ cần:

- một bộ các cặp thẻ hình

CÁC TRÒ CHƠI DỄ

Hãy chia sẻ bộ đôi của năm đến mười hình ảnh vì thế cả hai người đều có giống nhau. Hãy lật ngửa các hình ảnh của trẻ lên trước mặt trẻ. Hãy trình bày ba hình ảnh của bạn và hãy sắp chúng thành hàng ở trên bàn. Hãy giúp trẻ tìm ba hình ảnh để bắt cặp với các hình ảnh của bạn.

Hãy lặp lại trò chơi nhưng lần này thì hãy lật úp các hình ảnh của bạn xuống và xem liệu trẻ có thể bắt cặp chúng theo trí nhớ hay không.

CÁC TRÒ CHƠI KHÓ HƠN

Thay vì cho trẻ thấy ba hình ảnh, hãy chỉ nói và ra dấu ba hình ảnh nào mà bạn muốn trẻ tìm. Ví dụ: 'Đưa cho mẹ hình thạch dừa, xúc xích và quả táo.' Hãy chấp nhận chúng theo bất cứ thứ tự nào.

- Hãy khuyến khích trẻ xếp thành chuỗi hình ảnh theo thứ tự mà bạn yêu cầu, ví dụ:

1 Thạch dừa **2** Xúc xích **3** Quả táo

Bạn có thể cần lặp lại chuỗi này vài lần.

Trí nhớ thị giác/ thính giác
CÁC ÂM THANH THEO THỨ TỰ

Bạn sẽ cần ba đồ chơi âm thanh, ví dụ:

- một cái ca và một cái muỗng để gõ
- một cái còi để thổi
- một cái lon hay 'ống bỏ tiền' bằng gỗ để lắc

Hãy tạo một âm thanh bằng cách sử dụng một trong các đồ chơi nêu trên, và hãy khuyến khích trẻ làm tương tự.

Sau đó hãy tạo một sự sắp xếp hai âm thanh khác nhau và hãy khuyến khích trẻ bắt chước cả hai âm thanh theo đúng thứ tự.

Nếu trẻ đang bắt chước những hoạt động, hãy tạo một sự sắp xếp gồm ba âm thanh và hãy giúp trẻ lặp lại tất cả ba âm thanh theo đúng thứ tự.

Để bắt đầu, hãy cho trẻ xem cách bạn tạo ra các âm thanh khác nhau.

CÁC HÀNH ĐỘNG THEO THỨ TỰ

Hãy làm một dãy các hành hành động khác nhau và hãy khuyến khích trẻ bắt chước các hành động theo thứ tự như vậy. Hãy bắt đầu bằng một sự sắp xếp gồm hai hành động rồi dần dần giới thiệu các hành động mới, ví dụ:

Vỗ tay trong không khí
Dấu tay phía sau lưng
Đặt tay lên hông

Trí nhớ thị giác/ thính giác
‘TÔI ĐI DẠO’

Bạn sẽ cần:

- các con thú đồ chơi thu nhỏ
- một tấm màn (cái hộp cũ hay cuốn sách)

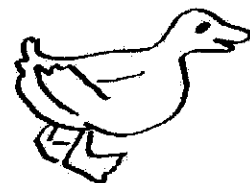
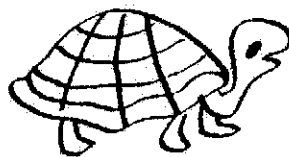
Hãy bắt đầu trò chơi bằng cách chọn lựa một trong các con thú đồ chơi (ví dụ con vịt) và hãy nói: ‘Tôi đi dạo và nhìn thấy một con vịt.’ Hãy khuyến khích trẻ lặp lại từ hay dấu hiệu ‘con vịt’.

Hãy xếp hàng con thú khác ở đằng sau con đầu tiên (ví dụ con rùa) và hãy nói: ‘Tôi đi dạo và nhìn thấy một con vịt và một con rùa.’

Hãy khuyến khích trẻ lặp lại từ ‘con vịt’ và ‘con rùa’ hay ra dấu hiệu thích hợp.

Hãy thêm một con thú khác (ví dụ con mèo) và hãy nói: ‘Tôi đi dạo và nhìn thấy một con vịt, một con rùa và một con mèo.’

Hãy đặt một tấm màn ở đằng trước các con thú và hãy xem liệu trẻ có nhớ tất cả các con thú theo thứ tự hay không. Dần dần hãy gia tăng số lượng các con thú mà bạn sử dụng.

Trí nhớ thị giác/ thính giác
CÁC HÌNH ẢNH THEO THỨ TỰ

Bạn sẽ cần:

- cây bút chì, bút bi hay những cây bút chì màu sáp
- bìa cứng lấy từ hộp ngũ cốc cũ

Hãy vẽ những hình ảnh đơn giản về các hành động hằng ngày, ví dụ:

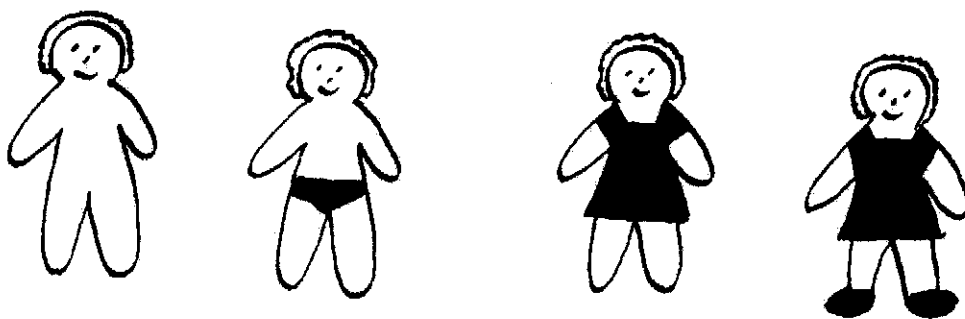
Giặt quần áo

Mặc quần áo

Làm bánh

Ăn chuối

Hãy chọn một chuỗi để tiến hành sử dụng các đồ vật thật hay đồ chơi ở bất cứ nơi nào nếu có thể để tiến hành các chuỗi. Hãy nói về từng hình ảnh. Sau đó hãy cắt các hình ảnh ra, hãy làm chúng lộn xộn và hãy sắp xếp chúng lại theo đúng thứ tự.

Trí nhớ thị giác/ thính giác
BẢNG LIỆT KÊ NHỮNG
MỤC CẦN KIỂM TRA

Họ tên trẻ:

HOẠT ĐỘNG	NHẬN XÉT
TRÒ CHƠI CỦA KIM	
CÁC TRÒ CHƠI NHÓM	
BẮT CẶP CÁC HÌNH ẢNH	
CÁC ÂM THANH VÀ CÁC HÀNH ĐỘNG THEO THỨ TỰ	
'TÔI ĐI DẠO'	
CÁC HÌNH ẢNH THEO THỨ TỰ	

Các Từ Ban Đầu

- 65 DANH SÁCH CÁC TỪ BAN ĐẦU
- 66 NHỮNG LỜI GỢI Ý CHO VIỆC TIẾN HÀNH CÁC TỪ BAN ĐẦU
- 67 CÁC TÊN QUEN THUỘC
- 69 CÁC ĐỒ VẬT THÔNG THƯỜNG
- 70 BẢNG LIỆT KÊ CÁC MỤC CẦN KIỂM TRA

Các từ ban đầu**DANH SÁCH CÁC TỪ BAN ĐẦU****Các tên
quen thuộc**

mẹ
ba
tên của
bản thân
người
cậu bé
em bé

**Các từ
thông thường**

xe hơi
trái banh
quyển sách

con chó
con mèo
con chim
con cá
giày
túi
quả táo
cái ca

**Các từ
xã hội**

chào
bái bai
xin
(vui lòng)
cám ơn
nữa
không
lần nữa

**Các từ
hành động**

đi
ngã
đã đi

lên
ngừng lại
đi bộ
đẩy
kéo
rửa
uống
quay tròn

**Các từ
Mô tả**

to
nhỏ
nóng
lạnh
ướt

Đại từ

tôi
của tôi
bạn
của bạn

**Các từ
biểu trưng**

bin bin
xình xịch
cạp cạp
ùm bò
cộc cộc

Các từ ban đầu

**NHỮNG LỜI GỢI Ý CHO VIỆC
TIẾN HÀNH CÁC TỪ BAN ĐẦU**

1. Hãy chọn một từ để tiến hành.
2. Hãy chọn một đồ chơi hay một hoạt động sẽ khuyến khích sử dụng từ này.
3. Hãy chơi với đồ chơi bằng nhiều cách khác nhau, sử dụng những câu đơn giản và bao gồm sự lặp lại cùng một từ. Điều quan trọng là để trẻ nghe được cùng một từ càng nhiều lần càng tốt và trong nhiều tình huống khác nhau.
4. Việc tạo các trò chơi hấp dẫn và hứng thú sẽ khuyến khích trẻ sử dụng từ đó.
5. Hãy cho trẻ thời gian nói. Hãy bắt chước và mở rộng những từ mà trẻ cố gắng diễn đạt và hãy khen ngợi tất cả nỗ lực đó.

ME, BA VÀ TÊN MÌNH

Các trò chơi luân phiên – hãy ném banh đến mẹ, ba và trẻ. Hãy luân phiên thổi bong bóng xà phòng và chia sẻ kẹo hay trái cây.

Những hình ảnh từ tạp chí – hãy tìm những hình ảnh của người cha, người mẹ và một trẻ, sau đó hãy phân loại chúng vào các hộp khác nhau.

Những hình chụp – hãy chụp hình gia đình và bạn bè thân thiết và hãy dán chúng vào một quyển tập, viết tên ở bên dưới. Hãy thường xuyên xem quyển tập này và nói các tên.

Những búp bê và người bằng đồ chơi – hãy bắt cặp chúng theo các hình ảnh hay người thật.

Những con rối ngón tay hay găng tay – hãy chơi với những con rối có hình dạng đàn ông, phụ nữ, cậu bé và cô bé hay hãy vẽ chúng bằng các ngón tay của bạn.

Hãy làm ngôi nhà có cửa mở ra và đóng lại được và hãy vẽ người đang nhìn ra ngoài cửa sổ.

NGƯỜI

‘Người’ bằng gỗ trong xe buýt hay xe hơi – hãy đưa cho trẻ một người vào một thời điểm, kỳ vọng một nỗ lực nói từ ‘người’.

Những người thu nhỏ bằng đồ chơi – hãy dấu ‘những người’ đồ chơi vào những cái hũ hay những cái lon, hãy nói ‘Cái gì ở đây nè – một con người!’

Tên lửa phóng lên – hãy chờ cho trẻ nói rằng trẻ muốn có phi hành gia đặt ở trên đầu tên lửa. Hãy cùng nhìn vào con người sau khi tên lửa được phóng lên.

- **Xây một tháp** nhiều lần và hãy đặt một ‘con người’ lên trên đỉnh tháp mỗi lần như vậy. Hãy khuyến khích trẻ nói rằng trẻ muốn có ‘con người’.

Việc tiến hành các từ ban đầu
CÁC ĐỒ VẬT THÔNG THƯỜNG

XE HƠI

Một số cơ hội khuyến khích sử dụng từ ‘xe hơi’ là:

Một ga ra bằng đồ chơi (bạn có thể làm một cái cho chính mình từ hộp giấy bìa cứng).

Hãy phân loại các xe hơi theo màu sắc, kích cỡ và hình dạng.

Hãy làm một chiếc xe hơi từ các gạch xếp hình Lego.

Hãy cắt các hình ảnh xe hơi từ tạp chí.

Hãy lăn xe xuống một cái dốc, kỳ vọng là trẻ cố gắng nói ‘xe hơi’ trước khi nó lăn xuống.

BANH

Hãy thổi tránh banh bãi biển lên.

Hãy chơi với các con ky và trái banh.

Hãy làm các trái banh bằng chất dẻo platixin.

Hãy thổi các trái banh tennis bàn.

Hãy lăn trái banh qua lại.

Các từ ban đầu
BẢNG LIỆT KÊ NHỮNG
MỤC CẦN KIỂM TRA

Họ tên trẻ:

[illegible]

HOẠT ĐỘNG	NHẬN XÉT
CÁC TỪ XÃ HỘI	
CÁC TỪ HÀNH ĐỘNG	
CÁC TỪ MÔ TẢ	
CÁC ĐẠI TỪ	
CÁC TỪ BIỂU TRƯNG	
CÁC TÊN QUEN THUỘC	
CÁC ĐỒ VẬT THÔNG THƯỜNG	

MỤC LỤC

<i>Các kỹ năng tiền lời nói</i>	1
Giao tiếp bằng mắt	2
Sự chú ý	3
Kiểm soát hơi thở	7
Bắt chước	9
Sự luân phiên	12
Vui chơi	17
Bảng liệt kê những mục cần kiểm tra	22
 <i>Lắng nghe nhận thức âm thanh</i>	23
Khám phá âm thanh	24
Cách chơi âm thanh	26
Các trò chơi tĩnh lặng/ âm thanh	27
Các âm thanh môi trường xung quanh	28
Định vị nguồn âm thanh	29
 <i>Lắng nhận thức tiếng nói</i>	30
Khuyến khích nhận thức tiếng nói	31
Các âm thanh biểu trưng	32
Lắng nghe “đi” trong một cụm từ	33
Trò chơi “vô”	34
 <i>Sự phát âm giọng</i>	36
Khuyến khích sự phát âm giọng và bập bẹ	37
Những âm thanh và những từ biểu trưng	42

Nhận thức bằng thính giác	44
Lắng nghe âm nhạc	45
Bắt chước các âm thanh	46
Bắt chước âm thanh với hành động	47
Các âm thanh được ghi âm	48
 Nhận thức qua lời nói	 51
Các âm thanh xe cộ	52
Các âm thanh về hành động	53
Các tên	54
Các cụm từ dài so với các cụm từ ngắn	55
 Trí nhớ thị giác/ thính giác	 56
Trò chơi của Kim	57
Các trò chơi nhóm	58
Bắt cặp các hình ảnh	59
Các âm thanh và các hành động theo thứ tự	60
‘Tôi đi dạo’	61
Các hình ảnh theo thứ tự	62
Bảng liệt kê các mục cần kiểm tra	63
 Các từ ban đầu	 64
Danh sách các từ ban đầu	65
Những lời gợi ý cho việc tiến hành các từ ban đầu	66
Các tên quen thuộc	67
Các đồ vật thông thường	69
Bảng liệt kê các mục cần kiểm tra	70